

HRVATSKI *glasnik*

Godina XVI, broj 52

28. prosinca 2006.

cijena 80 Ft

Foto: Bernadeta Blažetin

Koncert u sumartonskoj crkvi

Aktualno

Sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave

Na temelju sjednice Predsjedništva održane 1. prosinca, odnosno sukladno odredbama pravilnika o organizaciji i radu Skupštine HDS-a, na poziv predsjednika dr. Mije Karagića, 16. prosinca u budimpeštanskom sjedištu održana je zadnja ovogodišnja sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave.

Nakon pozdravnih riječi predsjedatelja dr. Mije Karagića, minutom šutnje odana je čast nedavno preminulomu mladom profesoru HOŠIG-a Stipanu Pančiću.

Pošto je prema imeniku zastupnika – 11 opravdano odsutnih i 41 nazočnih – potvrđen odgovarajući kvorum sjednice, uz dvije kraće dopune Lajosa Raka i zastupnika Đuse Dudaša, odnosno usmene dopune u svezi s izvješćem dr. Ivica Đuroka, jednoglasno je prihvaćen dnevni red: Izvješće o radu HDS-a od 2002. do 2006. godine, i među Ostalim pitanjima i prijedlozima: Nacrt Financijskog izvješća HDS-a za razdoblje od 1. siječnja do 31. listopada 2006. godine, Prijedlog nacrta Proračuna za 2007. godinu te Donošenje odluke o raspisivanju natječaja za popunu radnoga mjesta ravnatelja „Zavičaja”, jednoglasno su prihvaćeni.

U pismenom smo izvješću saželi četverogodišnje djelovanje HDS-a, – kazao je Mijo Karagić te nastavio: Ne želim ponavljati napisano, ali želim reći, i to bez pretjerivanja, da se u zrcalu političkih događaja i mogućnosti našega društva nemamo čega sramotiti. Radili smo prema odobrenim godišnjim planovima, a naša je skupština svake godine svoga mandata prihvatila izvješća o radu, odnosno financijska izvješća.

Tijekom četiri godine, nijedanput nismo kršili ni demokratska načela ni naše interne zakone, a poslove smo obavljali na temelju naših zajedničkih odluka. Osim pozitivnih

poteškoća, mađarske su političke stranke i u minulom ciklusu ponovno dokazale da nemaju političku volju riješiti neka temeljna i važna pitanja manjina u Mađarskoj. Mislimo samo na funkcioniranje samouprava i civilnih udruga, osiguranje pravnih i financijskih uvjeta za izgradnju kulturne autonomije. Primjera radi, poteškoće izdavanja našega tjednoga tiska, Hrvatskoga glasnika, a nije riješeno ni parlamentarno zastupništvo. Kako stoje stvari, još dugo godina to neće biti riješeno. Pri modifikaciji Izbornog i Manjinskog zakona nisu uvaženi svi naši prijedlozi i argumenti. Daleko smo od onog očekivanog, osobito ako evidentiramo ulogu manjina u novim evropskim odnosima u kojima narodne zajednice, ponajprije u povezivanju regija, nedvojbeno moraju imati iznimnu ulogu već i zbog svojih povijesnih i uhodanih prekograničnih kontakata.

O našem kontaktu s matičnom državom – osim onog što je u izvješću obilježeno – želim reći da politička elita Republike Hrvatske napokon počinje shvaćati da hrvatske zajednice koje žive izvan državnih granica Republike Hrvatske mogu biti i korisne za njih. To smo dokazali i mi kada je četveročlano izaslanstvo HDS-a, na poziv Parlamenta EU, službeno boravilo u glavnom gradu Belgije. Smatram da je to bio izniman događaj naše političke aktivnosti. Zbog čega? U prvom redu zbog odnosa Republike Hrvatske i Evropske unije.

Mislim da smo u protekla tri ciklusa položili čvrst temelj na kojem će zastupnici idućeg mandata mirno moći otpočeti svoj rad.

Dr. Mijo Karagić posebno je zahvalio na izraženom povjerenju i djelatnosti zastupnika za vrijeme četiri godine i na njihovu odricanju i uzornom zalaganju. Riječi zahvalnosti uputio je i predsjednicima, članovima odbora i Predsjedništva te dopredsjednicima, a napose svojim neposrednim suradnicima, voditelju Ureda, gosp. Stipanu Karagiću i ostalim djelatnicima.

Radili smo u strukturi koju smo prije četiri godine sami prihvatili, a koja se, nadam se, neće više ponoviti. Naime, buduću strukturu HDS-a treba prilagoditi novim izazovima i novim društvenim promjenama te političkim trendovima. Rezultati i uspjesi su zajednički, a za propuste smo također zajednički odgovorni. HDS se nema čega stidjeti ni u pogledu tuzemlja ni inozemstva jer se on danas spominje u pozitivnom svjetlu, kao primjer dobro organizirane hrvatske zajednice koja je tijekom 12 godina zauzela vodeće mjesto među udrugama autohtonih hrvatskih zajednica.

To smo postigli zahvaljujući našem političkom jedinstvu, a da smo to političko

jedinstvo i sačuvali, u tome svaki zastupnik Skupštine i elektor koji je djelovao svjesno i savjesno ima svoju veliku ulogu – rekao je na koncu u svom izlaganju predsjednik HDS-a dr. Mijo Karagić.

Prije otvaranja rasprave u svezi s godišnjim izvješćem, riječ je dobio dr. Ivica Đurok, koji je ne samo podsjetio već i predložio da se ubuduće više pozornosti posveti unijskim natječajnim mogućnostima napose u svoti od četiri milijarde forinti, namijenjenoj za manjine. I sam je spreman bilo kome od hrvatskih natjecatelja, i stručno i jezično izići ususret. Skupština je prijedlog prihvatila s time da se to naknadno unese u izvješće.

Zastupnik Lajoš Rak, na temelju novozakonskih mogućnosti za predsjednike nacionalnih i etničkih manjina, priopćio je informacije da predsjednici imaju pravo na sudjelovanje i na «zatvorenim» većinskim sjednicama, što im ujedno i povećava opseg djelatnosti, zbog čega imaju pravo na sve one nadoknade koje sljeduju savjetniku. Dopredsjednik Vince Hergović je predložio da radi jasnijeg protoka informacija naše samouprave ubuduće redovito izvješćuju Ured HDS-a.

Predsjednica Odbora za gospodarstvo, financije i nadzor Marija Pilšić priopćila je da su i Odbor i Predsjedništvo financijsko izvješće prihvatili, a da će se nacrt Proračuna HDS-a za 2007. godinu – uz rješavanje pitanja oko narodnosnoga bazičnog muzeja u Mohaču i osiguranja daljnjih djelatnosti postojećih hrvatskih ustanova te pitanje obnove budimpeštanskog sjedišta HDS-a – konačno prihvatiti na idućoj i zadnjoj sjednici Skupštine, u veljači 2007. godine.

U svezi s raspisivanjem natječaja za popunu radnoga mjesta ravnatelja „Zavičaja” Stipan Karagić iznio je prijedlog Predsjedništva da se, na temelju naznačenih kriterija prvotno raspisanog natječaja, raspiše ponovni natječaj koji bi se odnosio na imenovanje ravnatelja na pet godina.

Natpolovičnim glasovanjem mandat sadašnjeg ravnatelja Ladislava Gujaša produljen je za daljnje dvije godine. Zastupnik Đuso Dudaš je predložio da Skupština prosvjeduje zbog članka Máté Balázsa objavljenog 12. prosinca 2006. u Dunántúli Naplóu. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen. Predsjednik SHM-a Joso Ostrogonac i ovom je prilikom zamolio Savezove predsjednike i zastupnike regijskih ograna da također pridolesu pripremama idućih izbora za hrvatske županijske, državne i glavnogradske samouprave, a koji će se održati 4. ožujka 2007. godine.

Na kraju sjednice predsjednik dr. Mijo Karagić svima nazočnima srdačno zaželio je vesele, mirne i bezbrižne božićne blagdane te dobro zdravlje, a u novoj godini daljnjih uspjeha u radu za dobrobit svih Hrvata u Mađarskoj.

Marko Dekić

Intervju

U dva mjeseca dva visoka državna priznanja Miji Karagiću, predsjedniku Hrvatske državne samouprave

Razgovor vodila: Branka Pavić Blažetin

Već ste nekoliko puta izjavili, a i ja sam napisala kako se u sljedećem samoupravnom ciklusu pri utemeljenju Hrvatske državne samouprave nećete kandidirati za mjesto predsjednika HDS-a, na čijem ste čelu od samih početaka samoupravnoga manjinskog sustava u Mađarskoj, dakle od 1994. godine. Već ste godinu dana u mirovini, i želja Vam je predati to odgovorno mjesto mladima, i odmoriti se, posvetiti se stvarima za koje u posljednjih dvanaest godina i niste imali previše vremena. Na zalasku Vaše, da tako kažemo, političke karijere predsjednika najvišega političkog tijela Hrvata u Mađarskoj, u nepuna dva mjeseca dva visoka državna priznanja, jedno od Republike Hrvatske, drugo od Republike Mađarske. Priznanje predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića uručeno Vam je na Danu Hrvata u Mađarskoj održanom u Pečuhu 11. studenoga, to je Red kneza Branimira s ogrlicom za osobite zasluge stečene promicanjem međunarodnog položaja i ugleda Republike Hrvatske i njezinih odnosa s drugim državama, a priznanje Vlade Republike Mađarske, takozvana Manjinska nagrada, u svečanom okvirima uručena Vam je 19. prosinca u mađarskom Parlamentu povodom proslave Dana u manjina u Mađarskoj. Uručio ju je premijer Ferenc Gyurcsány.

Ja sam ta priznanja doživjela ne samo kao priznanja isključivo Vama osobno već su ta priznanja i priznanja politici koju je političko tijelo Hrvata u Mađarskoj vodilo u posljednjih 12 godina, u godinama kada ste Vi bili njegov predsjednik.

Odlikovanje koje sam dobio od predsjednika naše matične domovine istodobno je i priznanje Hrvatskoj državnoj samoupravi i njezinoj politici i priznanje hrvatskoj zajednici u Mađarskoj. Već na samom početku, a

mogao bih nešto kazati i o ranijim godinama, o 1989./90. godini, društvenim promjenama dotadašnji DSJS raspao se. Godine 1990. iz njega su prvo istupili Srbi, u ožujku, u listopadu Slovenci, mi, Hrvati, smo ostali na kraju, što nije čudo jer i Srba i Slovenaca u toj južnoslavenskoj zajednici bilo je jako malo, pa su oni brže mogli reagirati i utemeljiti svoje saveze. Mi, Hrvati, sazvali smo kongres u Sambotelu i utemeljili Savez Hrvata u Mađarskoj. U prvim godinama Savezova rada, a potom od 1994. godine, od početaka samoupravnog sustava smatrao sam važnim uspostavu kontakata, institucionaliziranje odnosa s našom matičnom državom, ali istodobno i povezivanje svih hrvatskih autohtonih zajednica u Europi. Mi, Hrvati u Mađarskoj, na tom polju prvi smo učinili važne korake. Uspjeli smo povezati i mladež tih autohtonih političkih zajednica i političke strukture. Otpočela je jedna korektna i konkretna izgradnja institucionalnih odnosa s matičnom domovinom.

Bili je to vrijeme kada su se s osamostaljenjem matične domovine i Hrvati u Mađarskoj osamostalili i počeli izgrađivati svoj vlastiti, dugo potiskivani identitet, kojem južnoslavensko nije pogodovalo ni u najmanjoj mjeri. Recite mi, danas kad gledate na političko razdoblje koje je iza nas, je li manjinska politika, od društvenih promjena naovamo, tek kaskala za pokazanom dobrom voljom većinskoga naroda ili ipak ima u njoj i bilo je i ideja i traženja te iniciranja konkretnih zamisli, poduzimanja konkretnih koraka radi ostvarivanja važnih projekata. U kolikoj mjeri politika HDS-a može sama kreirati ono što je zamislila ili to ipak ovisi o volji većine?

Mislim kako smo mi, Hrvati u Mađarskoj, iskoristili taj pozitivni povijesni i politički trenutak, i mirno mogu reći kako smo u nekim segmentima te manjinske politike bili prvi i išli ispred mađarske politike. Jasno je kako se jedan manjinac mora prilagođavati i zakonima i politici svoje države čiji je građanin. Mi smo napravili pionirske korake. O kulturnoj autonomiji počeli smo znatno prije razgovarati, planirati i raditi na tome da se počne izgrađivati načelo kulturne autonomije. Prije svih drugih manjina u Mađarskoj pa čak i prije političkih namjera mađarske vlade i države o tim pitanjima.

U tom segmentu smo iskoraknuli ispred službene mađarske politike. Odgovarali su nas od preuzimanja hrvatske santovačke škole, što je bio prvi korak u izgradnji kulturne autonomije, ali mi smo bili svjesni činjenice kako bi odustajanjem od zacrtane

namjere izgubili jednu od ključnih hrvatskih ustanova u Mađarskoj.

Vrativši se na početak Vašega pitanja, mislim da jedna manjina ako je i kreativna i ako ima pozitivnu viziju svoje budućnosti i otprilike vidi što je ono što treba učiniti da se sačuva, opstane i da bude u skladu s društvenim promjenama i izazovima koji su svaki dan i drugačiji i novi, onda se ona može sačuvati. Mi smo već 1994., a osobito 1995., kada smo utemeljili i Skupštinu HDS-a, težili vraćanju društvene uloge hrvatskoga materskoga jezika koji je bio zapostavljen od početaka pedesetih do kraja osamdesetih godina. Težili smo obnovi našega školstva, a istodobno smo pokušali stabilizirati naše temeljne ustanove i nastojali utemeljiti nove ustanove koje su od hrvatskog interesa i u skladu sa suvremenim životom i društvenim promjenama.

Vjerojatno imate i pozitivna iskustva glede projekta kulturne autonomije, ali sigurna sam kako ima i mnogo negativnih iskustava pa i razočaranja.

Negativnih ima možda i više od pozitivnih. Lijepo je govoriti o pojmu kulturne autonomije, ali kulturna autonomija je zapravo korektan dijalog između političke elite većinskoga naroda i zastupnika danih manjina, odnosno između većinskoga naroda i manjine. Ako je taj dijalog korektan i ako manjina shvati i realno procijeni što joj treba u danom trenutku, a većina odnosno politička elita također shvati te potrebe i pruži podršku, i pravnu i materijalnu potporu zahtjevima manjine, onda možemo govoriti o konkretnom odnosu manjine i većine i o mogućnostima izgradnje kulturne autonomije. Počeci su bili više nego teški. Imali smo jako mnogo briga u održavanju santovačke škole, a i danas imamo briga glede izgradnje kulturne autonomije. Jer za tu viziju trebalo bi znatno više financijskih sredstava i puno veća odgovornost vodećih političkih stranaka, vlade i Parlamenta.

Gdje se iscrpljuje odgovornost hrvatske političke elite u Mađarskoj koja upravlja smjerovima razvoja kulturne autonomije, svojim ustanovama, ljudima ... Je li ta ista politička elita ispravno sagledava stvari ili možda i ovdje ima određenih problema?

Ima određenih problema. Ima ljudi i u Skupštini i drugdje koji možda ne shvaćaju točno što znači ta cijela stvar i ne shvaćaju važnost ovog institucionalnog zaleđa Hrvata u Mađarskoj i kulturne autonomije. Stoga je katkad teško izdvojiti iz našega državnog proračuna sredstva potrebna za funkcio-

niranje upravo vrlo važnih naših temeljnih ustanova.

U godini 2006. došlo je do zakonskih promjena i pri biranju manjinskih zastupnika. Suočili smo se s biračkim popisima. Govorimo kako je demokracija pluralizam, u našoj zajednici bilo je razmjerno malo civilnih udruga koje su postavile svoje kandidate na manjinskim izborima. Možda stoga što je i to novina. Savez Hrvata u Mađarskoj odnio je golemu izbornu prevagu i ima apsolutnu većinu kod sastavljanja državne izborne liste s koje će se birati članovi buduće Skupštine HDS-a, po novoj zakonskoj odredbi njih 39.

Budući da su ove odredbe Izbornoga zakona bile novina za nas, tako je, pogotovo registracija, upis u biračke popise, bila nova stvar. Nisam baš najsigurniji kako je registracija najbolje rješenje. I sam dvojim o tome. Stopostotno sam za opciju da se isključe iz manjinskoga, u našem slučaju hrvatskoga samoupravnog sustava, osobe koje ne pripadaju našoj zajednici. Ne podržavam ni etnobiznis, ali moram kazati kako ni ovaj modificirani manjinski zakon nije dovoljno regulirao, niti je mogao isključiti iz manjinskoga političkog života negativne pojave. Manjinski izbori su iza nas, ali i nadalje moramo tražiti izmjenu i Manjinskoga i Izbornoga zakona, jer mislim kako postoji potreba za time, što pokazuju i ovogodišnja izborna iskustva iz listopada 2006. godine. U idućem ciklusu treba zakonsku normu modificirati kako bi ona odgovarala jednom europskom trendu, ali isto tako i željama i očekivanjima Hrvata u Mađarskoj.

Kako vidite političku budućnost Hrvata u Mađarskoj u tome kontekstu? Mislim kako se često prenaglašava riječ politika, političar, pa se često preuzimaju nepotrebno, a kadšto i štetno «politički kodeksi» i norme vladanja koje jedan, nazovimo ga tako, «manjinski političar» ne bi trebao prakticirati, a radi se o manjinskim zastupnicima bilo na mjesnoj bilo na državnoj razini?

Teško je to objasniti, razdvojiti. Da je naša najjača civilna udruga Savez Hrvata u Mađarskoj u takvim financijskim kondicijama da može preuzeti sve segmente kulturnoga života, onda bi bilo najbolje da se segmentom kulture bavi upravo on. Na žalost to nije tako. HDS je u jačoj organizacijskoj i financijskoj poziciji, stoga i treba preuzimati određene projekte koji bi po prirodi posla bili djelatnost krovne civilne udruge. U budućnosti treba pojačati civilnu i kulturnu sferu, a mjesne i državna manjinska samouprava bi se trebale jače uključiti u javni i politički život naše domovine.

Pitanje za sam kraj našega razgovora. Tko su bili oni koji su Vas predložili za ova dva visoka državna odličja?

Odličje koje sam dobio od matične države, i za mene je bilo neočekivano i, iskreno rečeno, ne znam odakle je potekla inicijativa. Za Manjinsku nagradu predložila me je Skupština Hrvatske državne samouprave.

Kako s odličjima u ruci dalje?

Odlučio sam se povući i biti u mirovini, što ne znači da treba sjediti pred televizorom i igrati se daljinskim upravljačem cijeli dan. U ovom trenutku se želim prvo odmoriti i pogledati oko sebe i vidjeti što je ono gdje bi mogao biti još koristan za svoju zajednicu i gdje bih mogao i svoje intimne želje i planove ostvariti. Želio bih završiti sve skice koje imam, napisati nešto. Čvrsto želim živjeti na jedan drugačiji način nego do sada, da pokušam raditi ono što doista želim i da ne moram imati strašno veliku odgovornost. Jer priznajmo, predsjednik Hrvatske državne samouprave ima veliku odgovornost. Kada netko napuni 62. godinu života i ima staž od 42 godine, počne i mora drugačije razmišljati. Moja generacija, po mome sudu, učinila je svoje, ne moramo se sramotiti ni pred zrcalom ni pred ljudima. Učinili smo sve ono što smo u danom trenutku, u danim političkim, društvenim uvjetima i okolnostima mogli. Osjećam kako je vrijeme da svoje mjesto predamo mlađima, srednjem naraštaju i mlađima, jer oni će zacijelo biti fleksibilniji, drugačije će reagirati na društvene izazove, i to će biti sigurno bolje za sve nas u Mađarskoj. Ne želim se izolirati niti bih to mogao. Četrdeset i dvije godine sam radio i bio među Hrvatima, i kao učitelj, i kao referent u DSJS-u, i kao tajnik Saveza Hrvata u Mađarskoj, i kao predsjednik HDS-a. Namjeravam to činiti i dalje: biti aktivan član naše hrvatske zajednice.

Ja osobno i u ime uredništva Hrvatskoga glasnika želim Vam još mnogo uspjeha i zdravlja u životu i puno rada, a možda i još nekoliko nagrada.

Nagrada za manjine

U sklopu proslave Dana manjina u Mađarskoj svake se godine predaje Manjinska nagrada koju je utemeljio premijer mađarske vlade. Priznanje se uručuje onim istaknutim tuzemnim i inozemnim osobama iz manjinskoga života, civilnim društvima i tijelima koji su se svojom djelatnošću istaknuli u korist manjinskoga bitka. Ove je godine tu prestižnu manjinsku nagradu između ostalih dobio i predsjednik Hrvatske državne samouprave dr. Mijo Karagić. Dana 19. prosinca u mađarskom Parlamentu uručio mu je premijer Ferenc Gyurcsány.

MIŠLJEN – U tome naselju nedaleko od Pečuha djeluje udruga «Naši ljudi» koja okuplja tamošnje Hrvate, a postoji i malonogometni turnir, nazovimo ga «Stari dečki», i nogometna ekipa «Naši ljudi» u kojoj se također rekreativno druže Hrvati i njihovi prijatelji. Tako su pri kraju zimskoga dijela malonogometnoga dvoranskog prvenstva «Naši ljudi» zauzeli visoko drugo mjesto na tabeli koju čini 12 malonogometnih momčadi.

PEČUH – Svečana božićna misa služena je na drugi dan Božića, u crkvi svetog Augustina. Kao što je poznato, u Pečuhu se svake treće nedjelje u toj crkvi govori misa na hrvatskom jeziku. Čitanja, pjevanje, molitve idu na hrvatskom, a župnik László Báthori, koji služi misu, propovijeda na mađarskom jeziku.

PEČUH – U organizaciji Pečuškoga središta za kulturu, a u okviru suradnje ostvarene europskim fondovima Interreg III, između Osijeka i Pečuha, 16. prosinca u pečuškoj katedrali nastupio je pjevački zbor Lipa iz Osijeka i Pjevački zbor Mecsek iz Pečuha. Jedna je to u nizu priredaba kulturnoga karaktera koje se u posljednjih godinu dana odvijaju između ta dva grada.

KAŠAD – Kako nas je obavijestila Rita Vorgić, voditeljica KUD-a Dola iz Kašada, to kulturno-umjetničko društvo sudjelovalo je blagdanskog misu u kašadskoj crkvi, koja je održana 24. prosinca, na Badnjak. Članovi KUD-a svojim pjevanjem uveličali su svetu misu koju je predvoditi župnik iz Brezmeny János Csicsó.

VILJAN – ŠELJIN – Razlike u kulturama i međusobno upoznavanje različitih kultura naslov je kviza, natječaja koje je raspisalo Šikloško društvo za razvoj područja, a natječaju mogu sudjelovati oni koji za temu imaju hrvatsku, mađarsku i cigansku narodnu kulturu. U akciju su se uključili i učenici s područja Šeljina.

PETROVO SELO – Roditeljski zbor čuvarnice rikta bal 31. decembra, nedilju, u mjesnom kulturnom domu. S dobrovoljnim dari se podupira institucija. Dobro društvo i svi potribni sredstvi da se čovjek dobro čuti, po obećanju organizatorov, bit će garantirani.

Sridnjoškolski susret i naticanje „Jezični most“

Sridnja škola za ekonomiju i informatiku u Sambotelu projući misec je priredila program „Jezični most“. Cilj ove priredbe je bio da sridnjoškolski bolje upoznaju naš stari kontinent, države Europe, nje grade i znamenitosti ovih zemalj. Na događaj su bile pozvane različite stručne sridnje škole i gimnazije iz Željezne županije (Orlay, gimnazija Kanizsai, gimnazija iz Vašvara) ter dijaki

Dvojezične savezne gimnazije iz Borte (Austrija), a prvi put je gostovala u našoj školi gimnazija iz Varaždina. Svi pozvani su unaprijed dobili zadaće da se predstavi varoš i škola, otkud dojdju, ali na neobični način. Priredbu je karakterizirala vrhunska tehnika, zanimljivi načini predstavljanja, šala i humor, dakle sve što smo nek potribovali za takovu prezentaciju. U naticanju su se jur dica u mišani grupa hasnovala naučne jezike (nimški i engleski uglavnom), ali svakako smo htili da se i međusobno sklapaju nova poznanstva. Škola za vrime naticanja je nastala pravi labirint, a svaki je put peljao do „Europskoga bifeja“ kade su ponudjena jila i pila za osvježjenje. Zatim je slijedio koncert Čembanskih tamburašev i pjevačev, pod dirigiranjem Dragutina Matišića iz Varaždina. Meni je i osobno bilo drago čuti med školskimi stijenami hrvatske pjesme ter hrvatsku rič i zato jer u našoj školi nažalost se

ne predaje već hrvatski, kot predmet. Mislim da ovo otpodne je bilo korisno za sve dijake ter profesore jer smo upoznali druge kulture, prekrasne grade naše Europe. Ufam se da ćemo se još družiti sa školami i dijaki, pedagogi ki su bili sudioniki u našem programu i, naravno, srdačno je očekujemo i kljetu na ovom kulturnom, povijesnom naticanju „Jezični most“. *Kristina Glavanić*

Narodnosni dan u četarskoj školi

Najmanji školarci su dobili zadaću da namoljaju selo kade živu

U Gradišću sve skupa tri škole imamo kade se nimški i hrvatski pod istim krovom podučava kot jezik narodnih grup. O poteškoća te mišane nastave bi znali dugo govoriti ondašnji pedagogi ter da u koj je mjeri naporan, mogli bi reći i prezuspješni pokušaj da se na školski hodniki u međusobnom komuniciranju dica hasnuju hrvatski, odnosno nimški jezik. U takovi specijalni položaji neizbižno je korišćenje ugarskoga jezika da svi budu razumili od česa je govor na skupni priredba. Tu je činjenicu dokazao 8. decembra, petak, u četarskom kulturnom domu i dičji igrokaz o doseljenju Hrvatov i Nimcev na ove kraje.

Povijesni osvrt ovdašnjih sel i u nji živećih narodov, podrobnije je dotaknuo burna, nemirna stoljeća naših praocev ki su pobignuli pred Turki, došli čuvati hatare, zavolili ovu zemlju, pri trianonskoj nepravdi hrabreno protestirali, a od svitskih bojev, ugarske revolucije u broju oslabljeni Nimci i

Fotoizložba je vabila poglede

Hrvati još su ostali na ovom području vjerni svojoj domovini, jeziku i kulturi. To je bila poruka izvedbe školarov 7.-8. razreda, ku su si naučili uz pomoć učiteljic hrvatskoga jezika Veronike Pezenhoffer, Anice Pehm i Anice Polyak-Šaller. Ta predstava je bila i službeno otvaranje 5. Narodnosnoga dana u ovoj školi, a zatim su slijedili malo slobodniji programi, kot kušanje jila, pogledanje fotoizložbe, moljanje seoskih kartov, za najmanje pak isfarbanje narodnih nošnjev, učenje hrvatskih i nimških jačak, naticanje za školare gornjih razredov, a otpodne disko s hrvatskom i nimškom glazbom. I ovput je Narodnosni dan zahtijevao prethodna istraživanja. Naime, nisu sabrani samo stari kipici za izložbu, nego su dica morala u svakom selu zabilježiti nadimke, negdašnja familijarna imena.

Tako u okviru izložbe o seli: Nardi, Gornjem Četaru, Hrvatski Šica, Kerestešu, Pornovi, ovo istraživačko djelo je i predstavljeno.

U svakom naselju pobrano je već od sto imen kot Macikovi, Tančijovi, Pišićevi,

Igrokaz o doseljenju Hrvatov i Nimcev

Kečkarovi, Rezličini, Boltovi, Cimeštirovi, Hanzijovi, Vinččanovi, Putljinovi, Donacijovi itd. Po riči glavne organizatorice Anice Šaller, ov sirovi materijal od nadimkov ostat će u školi, a lako more biti i fundamenat još i za daljnja istraživanja u budućnosti, i sigurno će nositi neprolazne vridnosti i za znanstvenike, lingviste.

-Tiho-

I ovput je obiljni stol čekao diozimatelje

Oaza pomurske hrvatske kulture u Sumartonu

Deseta obljetnica postojanja KUD-a Sumarton

U sumartonskom domu kulture 12. srpnja 1996.g. okupilo se nekoliko mještana da zajedničkim snagama pokušaju nešto učiniti za svoje selo, žitelje, jezik, tradiciju i kulturu pomorskih Hrvata. Na poziv Lajoša Vlašića, tadašnjega predsjednika Hrvatske manjinske samouprave, odazvalo se 50 mještana želeći sačuvati veliko bogatstvo rodnoga sela, što su naslijedili od svojih predaka. Kulturno-umjetničko društvo Sumarton osnovano je toga dana. Za njegovu predsjednicu izabrana je Andreja Fehervari, a za članove predsjedništva Ana Mihović, Zoltan Hason, Erika Hederić Rodek, Erika Horvat, Jolan Tot, Eržebet Hederić, Zoltan Maroši, Antun Novinić. Novoosnovano društvo među svoje ciljeve uvrstilo je organiziranje kulturnog života, njegovanje tradicija, sakupljanje pjesama i običaja Hrvata te okupljanje ljudi od polaznika vrtića do umirovljenika. Smatralo je svojom zadaćom razvijati kulturni život žitelja, povezati se s drugim društvima, ustanovama unutar i izvan granica Mađarske. U početku su osnovane četiri sekcije: folklorna, ženski pjevački zbor, puhački orkestar i etnografska sekcija. Tijekom deset godina ženski pjevački zbor postao je mješoviti, broj sekcija se povećao na pet s tamburašima, a odgaja se podmladak na sviranje i pjevanje. Članstvo se utrostručilo, među njima su i plesači iz drugih naselja Pustare, Fičehaza, Serdahela. KUD Sumarton priznato je u Pomurju, u Međimurju te u drugim mjestima Mađarske i Hrvatske čak i u Sloveniji. Selo Sumarton 2003. g postalo je „Najselo“ u čemu je velik udio imalo i kulturno društvo. Od 1999. g. kulturno društvo vodi Jože Đurić; članovi predsjedništva su: Tünde Kuzma, Brigita Tot, Silvija Hederić, Ester Jakopanec, Ana Vlašić, Laci Hederić, Žolt Trojko, Laci Rodek, Čaba Prosenjak i Marta Kramarić. Zahvaljujući djelovanju KUD-a, Sumarton je postao oaza hrvatske kulture, običaja i tradicija. U selu se redovito organiziraju priredbe, počev od veljače s fašnikom, pisanjem pisanica i odigravanjem sestričenja, preskakanjem ognja na Đurđevo, Majčinog dana, proštenja na Antunovo, berbenog festivala, Martinja s krštenjem mošta, dana sv. Nikole do božićnoga koncerta. Kroz cijelu godinu organizacija skrbi da svi naraštaji nađu za sebe sadržajan program. Društvo vrlo dobro surađuje s mjesnim odgojno-obrazovnim ustanovama, i na taj način odista se formirala jedna seoska zajednica u kojoj svaki mještatin osjeća svoje korijene, pripadnost svojoj nacionalnoj manjini.

*„Somartonek raven, lepo ravno selo,
kud sem se šetala, navek je veselo“
(zabilježio dr. Vinko Žganec)*

Jože Đurić, predsjednik KUD-a Sumarton i predsjednik Hrvatske manjinske samouprave.

Kulturom sam se počeo baviti kada sam prekinuo s nogometom nakon jedne ozljede, nisam mogao dalje i pronašao sam takav hobi koji se može obavljati bez većega fizičkog napora. S muzikom sam došao u vezu već u 12. godini kada sam započeo svirati na trubi.

Do 1999. g. bio sam član i svirao sam u puhačkom orkestru, a te godine su me izabrali za predsjednika. Da se postigne neki rezultat, čovjek mora dosta rada uložiti, no mi smo imali i sreće jer smo uspjeli okupiti u KUD-u velik broj takvih ljudi koji su i stručnjaci na polju glazbe i plesa. Puno je značilo da sam ja otprije imao veze s Hrvatima preko svog posla. Mnogi moji poslovni partneri su bili članovi kulturnih društava, pa smo uvijek imali poziv na nastupe. Tako smo postali poznati po Hrvatskoj, i to je za nas veliko priznanje.

Mislim da je jako bitno što smo dosta ljudi okupili iz Sumartona koji prije nisu bili prisutni i aktivni u kulturi, ali kad su vidjeli priredbe, dobili su volju da se uključe u KUD. Odmah je bilo i više interesa i za učenje hrvatskoga jezika. Uspjeli smo koraknuti malo unaprijed.

Ima ljudi koji i ne znaju da imaju potrebe za kulturom, to uvide kad im pokažemo njezinu ljepotu, to treba probuditi u većini ljudi.

Poznajem ljude kojima nije bilo važno da su Hrvati, ali su počeli govoriti o tome, i to već mnogo znači.

Tijekom deset godina imali smo jako mnogo nastupa i priredaba. Mislim da bi trebao istaknuti što smo postigli s mješovitim zborom. Mi smo bili jedini Hrvati i pjevali hrvatski na Finalu pjevanja pučkih pjesama karpatske kotline „Vas Lajos“ i osvojili nivo nagradu. To je, gledano sa stručne strane, bio velik uspjeh. Ono što nikada nećemo zaboraviti to je bilo na Međimurskom prošćenju u Bočarskome domu gdje smo se morali vratiti na pozornicu, nakon što smo spontano započeli svirati vani, jer nas je

tražila publika. To su one uspomene zbog kojih se isplatiti, no onom tko to voli, to nije naporno. Treba istaknuti da mjesna i manjinska samouprava uvijek je stajala iza KUD-a, podupirala njegov rad, potpomagala ga je i materijalno i moralno.

Djelovanje sekcija KUD-a Sumarton

Mješoviti pjevački zbor: voditeljica sekcije je Tünde Kuzma, umjetnička voditeljica Brigita Tot. U zboru pjeva 25 članova i na repertoaru ima stotinjak hrvatskih pučkih pjesama, većina od njih su pomurske i

međimurske, ali pjevaju i druge pjesme iz raznih hrvatskih regija. Od 2001. g. zbor djeluje kao mješoviti jer su se učlanili i muškarci. Tijekom deset godina od svih sekcija oni su imali najviše nastupa (godišnje 18 – 20) po mjestima u Pomurju, Budimpešti, Međimurju, Zagrebu. Ponosni su na nivo priznanje što su osvojili 2002. g. na Državnome natjecanju pučkih pjesama „Vas Lajos”. Više puta su nastupali u Nedelišću na čuvenom festivalu kajkavske popevke. Iz pomurske regije pjevački zbor Sumartona dospio je sa svojim pjesmama na CD pučkih pjesama Hrvata u Mađarskoj. Članovi zbora se trude pronaći među starijim ljudima pjesme koje još nisu zapisane.

Tünde Kuzma, voditeljica sekcije pjevačkoga zbora te knjižnice i seoskog doma: Članovi zbora čine jako dobru zajednicu. Rado pjevaju i rado se družu. Tu nema nijednog imendana ili rođendana koji bi tko zaboravio, uvijek se skupa proslavi. Ne zaboravljaju na stare običaje, uvijek se prisjećamo na lakovni četrtak, fašnik. Bilo kakva priredba je u seoskome domu, oni pomažu, žene peku kolače, muškarci pomažu pri uređivanju prostorije, nabavci pića. Jedan drugom pomažemo, znamo o problemima jedan drugi. Ako slučajno jedan tjedan nemamo probu, već tražimo jedan drugog. Najvažnije nam je da se dobro osjećamo skupa, tu nema nikakvih zavisti, samo međusobnog pomaganja.

Nijednog imendana ili rođendana koji bi tko zaboravio, uvijek se skupa proslavi. Ne zaboravljaju na stare običaje, uvijek se prisjećamo na lakovni četrtak, fašnik. Bilo kakva priredba je u seoskome domu, oni pomažu, žene peku kolače, muškarci pomažu pri uređivanju prostorije, nabavci pića. Jedan drugom pomažemo, znamo o problemima jedan drugi. Ako slučajno jedan tjedan nemamo probu, već tražimo jedan drugog. Najvažnije nam je da se dobro osjećamo skupa, tu nema nikakvih zavisti, samo međusobnog pomaganja.

Brigita Tot, umjetnička voditeljica zbora, odgajateljica: Od samih početaka zbor je imao velik razvoj u svojoj kvaliteti. Staložio se nakon 4-5 godina djelovanja, za to vri-

jeme su se učvrstili glasovi, na nastupima se moglo primijetiti da imaju više samopouzdanja. Kroz deset godina broj članova se udvostručio, i to je vrlo dobro, drugi su se ohrabрили. U prosjeku smo imali godišnje 20 nastupa i na mnogo mjesta smo bili dobro prihvaćeni. Na žalost dogodile su se tragedije u obiteljima članova, pa neki su zbog toga prestali pjevati, mlađi članovi su se odselili i to je malo pokolebalo jakost zbora, ali postupno se opet jača. Imali smo nekoliko odista vrijednih nagrada, ali vrlo mnogo nam znači ako se sviđa publici ono što radimo. Prvenstveni cilj zbora je očuvanje hrvatskih pučkih pjesama i njihovo vjerodostojno prikazivanje.

Folklorna sekcija: Članova plesača ima 55, tijekom deset godina njihov broj je varirao. Mnogi su se od njih odselili iz Sumartona, no prije nekoliko godina učlanili su se i iz okolnih naselja. Od samih početaka plesače su podučavali Erika Gujaš i Marko Gujaš, a u sastavljanju koreografija mnogo su pomogli Antun Kričković i Marija Silčanov. Od 1999. g. umjetnička voditeljica plesača je Andreja Fehervari. Plesna skupina ponajprije se bavi plesovima Hrvata iz Mađarske, većinom iz svake regije poznaje po jedan ples. Na svom repertoaru, prema koreografiji Antuna Kričkovića, plešu pomurske i međimurske, podravske, bunjevačke, šokačke i gradišćanske plesove, no plešu i dvije mađarske koreografije.

Plesna skupina više puta je nastupala na Hrvatskom danu po raznim regijama, na Međimurskom prošćenju u Zagrebu i po raznim priredbama u Pomurju i Međimurju, te u Budimpešti. Mnoge pozive je trebalo otkazati jer mnogi plesači rade i subotom, pa je vrlo teško uskladiti nastupe.

Silvija Hederić, voditeljica folklorne sekcije, učiteljica, članica od početaka:

Plešem već 15 godina. Narodni ples sam zavoljela u osnovnoj školi kada nas je poučavala učiteljica Jelica Doboš Gujaš, nakon toga sam se učlanila u KUD i plesala u njegovim okvirima. Ima dosta poteškoća u usklađivanju vremena, ali ima petnaestak stabilnih članova uz koje se uključe novi, neki odlaze. Društvo je jako dobro, nekad se nađemo samo zato da porazgovaramo, da se malo vezamo, pjevamo. U posljednje vrijeme sve više nas cijene i mještani, raduju se našim uspjesima i to nam je drago. Ako ima neka priredba, puna je velika dvorana Seoskoga doma.

Andreja Fehervari, umjetnička voditeljica folklorne skupine, bivša plesačica KUD-a Baranje: Uvijek sam pomalo nezadovoljna s plesačima, vazda imamo probleme zbog toga

što članovi rade, studiraju i spriječeni su da redovito dolaze na probe. Na početku vrlo je dobro krenulo, ali preko godina izmijenilo se aktivno članstvo (žene rodile, dečki mijenjali radno mjesto itd.). Dolazili su novi članovi, trebalo je ponovno učiti korake od početaka i upravo zbog toga u posljednje vrijeme stagniramo. Pokušavamo odgajati podmladak, ali teško ide, djeca su vrlo zauzeta, a treba reći i to da ih je malo. Željela sam da uspijemo ostvariti malo višu razinu, ali najvažnije je da ima ljudi koji dolaze plesati, koga još to zanima i upoznaju se s hrvatskim folklorom. Moja je želja da ubuduće obradimo pomurske običaje i da ih postavimo na pozornicu, ali to će trebati zajedno s ostalim sekcijama. Voljela bih da se sakupe narekanja i to postaviti na pozornicu s nekim modernim koracima.

Ladislav Hederić, voditelj sekcije puhača, poduzetnik:

Na žalost, mi, članovi puhačkog orkestra, ne probamo redovito premda bi to i nama dobro došlo, naime, mnogi od nas mnogo rade, pa i je teško iz tjedna u tjedan sazvati društvo. Kada su neke priredbe, berbena povorka ili Martinje, prije se okupimo pa vježbamo. Volio bih da ubuduće uspijemo ozbiljno i redovito probati.

KUD Sumarton u slikama

Prilog o KUD-u Sumarton ostvaren je u suradnji uredništva Hrvatskoga glasnika, KUD-a Sumarton, Mjesne samouprave i Hrvatske manjinske samouprave sela Sumartona. Zahvaljujemo KUD-u Sumarton na organizaciji susreta čitatelja i tribine Hrvatskoga glasnika koja je održana u Sumartonu 29. prosinca 2006. godine u sklopu obilježavanja 10. obljetnice utemeljenja KUD-a Sumarton. Prilog je pripremila Bernadeta Blažetin.

Koliko je cijenjen KUD Sumarton i načelnik Lajoš Vlašić, dokazuje se kad im kuha večeru s Jožom Andrašekom, ili samo zato što slabo pleše?

Zar se kolo tako pleše u šopronskom taboru?

Andreji Fehervari on je savršen muškarac

Melinda Kőszegi i Monika Doboš se oblači, teško su pronašle svoje spodnjice

Kao da je Žolt Trojko malo narastao. Tko će za njega sašiti hlače?

Stjepan Mihović osjeća se dobro samo onda ako su oko njega djevojke

Aleksandra Hederić s djedom i bakom pravi su Romi

Robert Švelec odjednom bi dvije lijepe djevojke, Doru Radnai i Aniko Švelec, no možda se samo naslanja na njih

Puhački orkestar, Sumartonski bandisti: Puhačka glazba u Sumartonu oduvijek je imala tradiciju, u mnogim obiteljima netko je svirao na puhačkom glazbalu. Orkestar s manjim prekidima djeluje, no kada se radi o nekom nastupu, uvijek se može okupiti deset – petnaest svirača. Umjetnički voditelj im je glazbenik Čaba Tatar iz Kaniže. Vrlo uspješno su nastupali u Hrvatskoj, naime, tamo je uz tamburicu puhačka glazba kuriozitet.

Tamburaški orkestar «Sumartonski lepi dečki»: Orkestar je osnovan 2001. g. kada su uz ravnanje Žolta Trojka šest mladića uzeli u ruke tambure i odlučili da će izučiti taj instrument. Tijekom pet godina povećao se broj svirača, ima ih deset: na primu sviraju Zoltan Maroši, Gergo Hodoš, Laci Rodek i Peter Vlašić, na braču Lajoš Vlašić mladi, David Hason, Milan Đuric, na kontri sviraju Laci Bogardi i Žolt Trojko, a na bajsu Martin Vlašić. U početku je pomagao Tibor Kedveš

u učenju početnih akorda, a nakon toga s velikom marljivošću svirači su uvijekbali već četrdesetak pjesama, većinom hrvatskih pučkih pjesama iz svih hrvatskih regija iz Mađarske, ali vrlo dobro im idu i dalmatinske pjesme. U prosjeku godišnje imaju 20 nastupa u pomurskim i međimurskim selima, nastupali su u Budimpešti, Sloveniji, Zagrebu. Tamburaška sekcija u suradnji sa zborom svake godine priređuje glazbeni i pjevački tabor kojem sudjeluje 40 djece.

Žolt Trojko, voditelj tamburaškog orkestra, učitelj glazbene umjetnosti i informatike, voditelj osnovne škole:

Prilikom osnivanja orkestra bila je golemo želja da naučimo dobro svirati, a to još i sada postoji. Tam-

buraši su vrlo marljivi, redovito dolaze na probe, ekipa je vrlo složna, mogu reći da je to i jedan orkestar prijatelja. Probe se odvijaju u dobrom ugodaju. Sve više mladi ima volju za učenje tamburice, ugledaju se na naše uspjehe.

Cilj mi je da se što više djece upozna s glazbalima, bilo kojim, žičanima ili puhačkim, jer osim što 17 djece uči tamburicu, imamo i puhač koji uče frulu svirati. Sviračima pokušam predati onaj osjećaj zadovoljstva i slobode što nam daje sviranje. Ljudi koji znaju svirati imaju još jedan plus u svome životu, još jedan način iskazivanja svojih osjećaja i mogućnost komunikacije.

Etnografska sekcija: Vodi ju Ana Vlašić, koja od početaka radi na tome da se sakupi još preostala materijalna kultura sela Sumartona. U suradnji s mjesnom samoupravom postavljen je cilj da se uredi zavičajna kuća. Nju je samoupravi poklonio jedan negdašnji Sumartovac. Započeti su neki radovi na obnovi, no još treba materijalnih sredstava. Sekcija je više puta priredila izložbu na razne mjesne priredbe, a sudjelovala je i na etno-sajmu u Čakovcu. Za izdanje «Povijest Sumartona» sakupljala je stare fotografije.

Ana Vlašić, voditeljica etnografske sekcije, odgajateljica: *Moja sekcija jako dobro suraduje sa zborom, njegovi članovi jako mnogo pomažu u priređivanju raznih običaja, a i u sakupljanju. Nadam se da će vodstvo uspjeti obnoviti zgradu za zavičajnu*

kuću. Inače, svi volimo odlaziti na probe društva, družiti se, a najljepše nam je kada skupa proslavimo blagdane.

Dupljasto darovana Narda

Ognjogasna kola iz Austrije – Zastava iz Hrvatske

Nardarski fajbegari s darovatelji ognjogasnoga vozila (na sredini)

Godina je prijatelj fajbegarom (ognjogascem) pri vrući, oganjnski prilika, ali 9. decembra, subotu, bi zato mogla čekati, pak se ne bi morali namoknuti na tom lipom svečevanju na koje se je odazvao velik broj ognjogascsev iz Turnja, Vépa, Murskoga Središća i Čembe. Med pozvanimi gosti su bili i poglavari partnerskih općin, tako Joško Čenčić, a i Rudolf Klennert iz Murskoga Središća. Razlog za svečevanje su najprlje dali seoski fajbegari ki su kot društvo utemeljeni 1891. ljeta, a sada imaju 23 aktivne člane. Na ov dan je blagoslovljeno njevo obnovljeno ognjogasno vozilo. „Poiskali su nas, tomu jur pol ljeta, iz austrijskoga Novoga Grada da bi nam darovali ognjogasni auto. To nam je ponudio rođeni Nardarac István Geicsnek i njegov sin, a mi smo ga obnovili. Kot je vidjeti, na autoju ne izgleda tako kot ki je 40 ljet star, nek onako izgleda kot ki nek pet ljet ima – je rekao nardarski komandant Zoltan Pezenhoffer. Kako smo to kasnije doznali od darovatelja, ovo ognjogasno vozilo u seriji opel je bio prvi auto poslije II. svitskoga boja, a danas je opremljen sa špricom od 1200 litarov. Za dvitri ljeti, po riči Istvána Geicsneka, nardarske fajbegare će presenetiti s još jednim, novijim mercedesom. Bivši Nardarac je 1964. ljeta ostavio za sobom rodno selo i prošao sve do Novoga Grada (Wiener Neustadt) kade je jur 32 ljeti (sad jur u penziji) član ognjogasnoga društva. Ovom prilikom su još dodatno darovali Nardarcem tri ognjogasne aparate za disanje. Prvak mjesnih ognjogascsev je i to zahvalio darovateljem, a brojnim pomoćnikom, sponzorom to da su omogućili obnoviti ognjogasna kola. On je siguran da kotriđi duštva u budućnosti još vekšu volju dostanu za djelo i za ognjogasna naticanja, otkud su se i dovidob vratili domom s lipimi

uspjehi. Drugi dio svečevanja je takav govorio o lipoj gesti partnerske općine. Naime, gradonačelnik Murskoga Središća Rudolf Klennert je ovom prilikom predao poglavaru Zsoltu Somogyiju simbol države. „U znak pažnje grad Mursko Središće daje Vam, za nas, a nadam se da i za vas, izuzetnu važnu stvar, zastavu Republike Hrvatske. Želim vam da ona visi na svi mjesti kade se budu odvijale vaše aktivnosti i da vas ona podsjeća nadalje na prijatelje u hrvatskom gradu” – je rekao gradonačelnik, a ujedno i uputio poziv za dođduće ljetu, na spravišće u njegovom varošu. U ime Narde je zahvalila predsjednica Hrvatske manjinske samouprave Kristina Glavanić i ganutljivo je obećala: „Bit ćemo gizdavi na ovu zastavu, a kad na nju pogledamo, spomenut ćemo se na našu staru domovinu. Pri naši priredba ona će svagdar visiti u zraku da jača nas u jeziku i u svisti Hrvatov.” Turanjski farnik Gábor Kiss je blagoslovio ognjogasna kola i novu zastavu ka je jur slobodno letila u nardarskom luftu. S gradišćanskom himnom smo došli do samoga kraja ovoga svečevanja, no fajbegarsko sprijateljjevanje je dalje nastavljeno u četarskom restoranu.

-Tiho-

BUDIMPEŠTA – Brojne su izvannastavne aktivnosti obilježile prosinac u HOŠIG-u. Početkom mjeseca plesna skupina škole koju vodi Marija Silčanov bila je na turneji u Tukulji. Od 4. do 8. prosinca održan je uspješan športski tjedan, a potom doček svetoga Nikole u vrtiću i školi. Djeca su programom za svetog Nikolu bila i gosti Hrvatske manjinske samouprave XVI. okruga, a u školi je održana i redovita sjednica aktivne Đačke samouprave. Učenici viših razreda osnovne škole sudjelovali su programu Božića manjina održanom 10. prosinca u Erzsébetligetu, a u sklopu priprema za Božić održana je radionica pod nazivom «Vješte ruke». Polaznici dječjeg vrtića imali su prigodu u Domu kulture „Pataky” sudjelovati božićnom programu «Száncsengő», a u vrtiću su se 18. prosinca u sklopu božićnih priprema pekli medenjaci, pravili pokloni i ureši za Božić. Isto to učinili su i stanovnici učeničkoga doma dan poslije, 19. prosinca. Središnja školska proslava vezana uz Božić održan je u predvorju škole 21. prosinca.

Muzička nagrada za Umočke tamburaše

Otkidob je u Umoku utemeljen tamburaški sastav *Kajkavci*, pod peljanjem Koljnofca Janoša Salmera, njevo ime je nastalo garancija za kvalitetu. Pred dvimi ljeti im je snimljena CD-prvijenac Slatka tajna, a Novo ljetu čekaju jur s dvimi novimi nosači zvuka. Lani su na Državnom i regionalnom kvalificiranju narodne muzike u Juri dostali zlatnu medaliju, a najnovija vist nam daje ponovo razlog za veselje i radost. Naime, 16. decembra u budimpeštanskoj gimnaziji sv. Mirka je dirigent umočkoga sastava Janoš Salmer prikzeo za Kajkavce posebnu nagradu u narodnosnoj kategoriji. Visoko priznanje KÓTA je muzička nagrada Saveza ugarskih zborov i orkestrov. Odlikovanim gratuliramo i željimo im još i nadalje strpljenje, moć i žilavost na njevom zlatnom glazbenom putu!

-Tiho-

Sačuvajmo stare običaje

Zaštitnica našega selca Katolja je sveta Kata. Na Svetu Katu, 25. studenog, održava se seosko proštenje (bučura, kermes) kada svatko očekuje svoje rođake i goste. Ove godine program je počeo u 10.30 sa svetom misom na hrvatskom jeziku koju je govorio velečasni Ilija Čuzdi, svećenik iz Olasa. Pod svetom misom pjevale su Olaskinje, na orguljama ih je pratio István Balogh iz Pečvara.

Nakon mise obilnim objedom i finim kolačima što su ih spekle članice Hrvatske manjinske samouprave, ugostili smo i kemedskog svećenika dr. Tamása Rolanda, koji nam redovito služi mise, te predstavnike njemačke i seoske samouprave.

Na polasku kući svećenici i kantor dobili su po jedan pjenušac (šampanjac), a žene pjevačice po jedan karafil. Time je završen prijepodnevni program.

Uvečer, na balu, uz dobru svirku sastava Badel do zore se veselilo i staro i mlado. Tako slavimo svetu Katu i bučuru u Katolju.

Guganka

SEGEDIN – U organizaciji Doma narodnosti u Segedinu, koncem studenoga održan je sedmi nogometni turnir nacionalnih manjina koje žive u tome gradu: Slovaka, Hrvata, Nijemaca, Srba, Armenaca i Grka. Ovogodišnji kup sedmoga nogometnoga turnira pripao je Slovacima, Hrvati su zauzeli drugo mjesto, a Grci su bili treći.

PEČUH – Mađarsko sociološko društvo i njegov Odjel za istraživanje nacionalnih i etničkih manjina koncem studenoga na pečuškom sveučilištu organizirali su dvodnevnu konferenciju pod naslovom «Krajevi i predjeli, nacionalne manjine u srednjoj Europi». Čula su se predavanja istaknutih istraživača koja su se doticala suživota, obrazovanja, pitanja i problema nacionalnog identiteta, a govorilo se i o društvenim i gospodarskim prilikama u regiji.

KUKINJ – I Kukinjčane je posjetio sveti Nikola u mjesnom domu kulture. U organizaciji mjesne samouprave stanovnicima sela podijeljeni su prigodni poklon-paketići, a sve se to dogodilo 15. prosinca.

„Tko što zna?“ u Mlinarcima

Učiteljica Katica Salai s učenicima 4. razreda na sceni

Gimnastičari mlinaračke škole

Mlinaračka Osnovna i strukovna škola pred kraj studenoga uvijek priređuje kulturnu večer na kojoj učenici mogu pokazati u čemu su nadareni, čime se vole baviti izvan nastavnih sati. Veliko je uzbuđenje oko pripreme. Naravno, manjoj djeci još pomažu učiteljice i učitelji u sastavljanju programa, ali učenici sedmog i osmog razreda već samostalno izmišljaju plesne koreografije, uče pjesme zabavnog karaktera i šaljive scenske igre. Na priredbi sudjeluje cijela škola i svi pozorno prate čime će se pokazati suučenic ili suučenica, prijateljica pa čak i učiteljica. Kako bi i natjecateljski duh bio prisutan, nazočilo je i prosudbeno povjerenstvo koje su tvorili ravnateljica škole Erzsébet Richter te učitelji Ladislav Penzeš i Atila Banović. Natjecalo se u tri kategorije: u pjevanju, scenskoj igri i razno, gdje je bilo većinom modernoga plesa.

Tijekom programa odista su se istaknule

neke nove zvijezde s lijepim čistim glasom, samo da spomenem Blaža Bodića ili prvašicu Martinu Pšera, Beatriksa Caparija. Ponovno su se predstavili gimnastičari nižih i viših razreda za koje se zna da su se uspješno natjecali na županijskom natjecanju i na državnoj dačkoj olimpijadi. I ovaj put su bili omiljeni pogotovo kada su prikazali i neke akrobatske elemente gimnastike i složili se u stožer na razne načine.

Gotovo svaki razred je prikazao neku scensku igru, bile su to uglavnom šaljive igre ili parodije u kojima je publika uživala. Djevojčice su uživale u modernim plesovima, a to je publika i nagradila. Za čuditi je kako su učiteljice uspjele s 56 učenika (toliko ih pohađa u osnovnu školu) sastaviti takav raznovrstan program od jedan i pol sata. Dakako, čestitke pripadaju i djeci, koja su se uistinu pripremala savjesno i s ljubavlju; sva su bila nagrađena malim darom.

LUKOVIŠĆE – Matej Balog, učenik 6. razreda lukoviške okružne osnovne škole, 24. studenog u Papi osvojio je prvo mjesto na državnome natjecanju u kazivanju stihova. Ovo natjecanje, „Regősök húrján“, imalo je više stanica: 1. u veljači u Kapošvaru, 2. u travnju u Balatonszárszou (županijsko, 2. mjesto), 3. u Vesprimu u svibnju (regionalno, 1. mjesto). Svojim se rezultatima Matej kandidirao na državno natjecanje. Na završnoj svečanosti na kraju školske godine dar samouprave, hifiliniju, predala mu okružna bilježnica dr. Ildikó Szalóky, pri tom je isticala koliko smo svi ponosni na postignute rezultate. Također je zahvalila za trud i njegovu nastavniku Tomislavu Bunjevcu, i uručila mu skroman dar. Na natjecanju samouprava je omogućila prijevoz. Vozač, mama, prijatelji pružili su mu potporu u ime svih nas. A on nam je zahvalio zaslužnim prvim mjestom. Mogu reći da smo svi mi vrlo ponosni, i suučenic, i nastavnici, i osoblje škole, i žitelji sela ... Matej je vrlo skroman. O svemu mi reče: Rado sam se pripremao na natjecanju, nisam mislio da ću postići ovako lijepe rezultate, ali mi je vrlo drago. Želim zahvaliti svom nastavniku i svima onima koji su mi „držali palčeve“.

ap.

Za djecu

To možeš i ti ...

Novogodišnji kolačići

Ukusan i jednostavan recept božićnih kolačića možete isprobati. Nećete ni mnogo potrošiti ni mnogo se izmučiti praveći te kolače. Tko želi, može na nekoliko kolača na sredini napraviti rupicu i koncem objesiti na bor.

Sastojci:

250 grama brašna
100 grama margarina
2 jajeta
vrećica grožđica
prašak za pecivo
vanilin šećer

Upute: Brašno, margarin i jaja; izmiješati i napraviti gustu smjesu pa dodati prašak vanilin. Tijesto razvući i izrezati u male boriće, zvjezdice i kružice. Ukrasiti grožđicama i staviti u pećnicu da se peče na laganoj vatri. Nakon toga preostaje vam samo «mljac, mljac».

Luca na Undi

Na Undi, kot i u Nardi još i dandanas živi pravica Luce. Tamaš Gati je ljetos pohodio seoske ulice i pravio presenećenje domaćinom. Tekst mu je napisao Štefan Kolosar, kako je još negda čuo od starijih ljudi.

Hvaljen budi Jezuš Kristuš!
Došli smo lucati,
Bog Vam daj masti, kud je va
zdenci vode.
Jaj, kud je na nebi zvez dov.
Pinez, kud je va dubravi šušnja.
Šlaninu, kud je va hiži greda!
Živi iz dravi budte!
Na sve vijeke
Amen!

Mali savjeti za zimske praznike:

Zimski praznici ne znače da trebate biti bez svojih prijatelja i vršnjaka, a ako zapada snijeg, možete naći niz veselih zajedničkih igara; ako ne, i onda je lijepo u društvu i u prirodi. Što raditi za vrijeme zimskih praznika?

Napravi grude i gađaj prijatelja, ali ne prejako.

Natječite se – tko će više puta pogoditi vrh jelke.

Preskači humak od snijega.

Nauči hodati kroz dubok snijeg.

Ne zaboravi visoke čizme!

Pomози roditeljima u čišćenju snijega!

Baciš se leđima u mekani snijeg, maši raširenim rukama i nogama. Ostatak će trag anđela.

Napravi božićne čestitke i pošalji ih dragim osobama.

Naslikaj svoje selo ili okoliš.

Jednom tjedno hrani gladne vrapce mrvicama kruha.

Obuci se u maminu i tatinu

staru odjeću i glumi omiljene pjevače.

Osloni se prijatelju na leđa.

Ljuljaj se u lijevu pa desnu stranu.

Napravi isto to pa se ljuljajte naprijed-nazad.

Pročitaj jednu knjigu.

Odaberi iz svog ormara odjeću koja ti je premalena..

Odluči kome ćeš je darovati.

Uzmi konac i iglu i zašij gumb.

Svom prijatelju sakrij neki predmet.

Neka ga traži.

Pogledaj neki film i razgovaraj s prijateljima o tome!

Glasnikova mala učilica

Č ili Ć. Stavi crticu ili kvačicu na riječi!

Slonovaca, sviracica, koncic, hrcak, loncic, jabukovaca, plesacica, krcag.

Dopunite rečenice odgovarajućom riječi:
morski, more, primorski

..... je plavo i uzburkano.

Na dnu živi ..... ježinac.

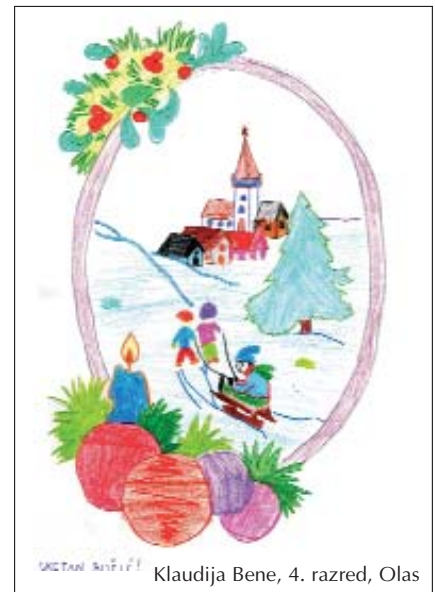
Kako je lijep ovaj ..... krajolik!

Podcrtaj rečenice u kojima je greška!

Vjeruješ li da je to točno?/ Da li vjeruješ da je to točno?

Hoćeš li doći na moj rođendan?/ Hoćeš li doći na moj rođendan!

Djevojčica se ljupko smješka./ Djevojčica se ljupko smješka.

UKLATAN BUKIČIĆ! Klauđija Bene, 4. razred, Olas

LUKOVIŠĆE – Učenci nižih razreda postigli su lijepe rezultate na maloregijskome natjecanju u kazivanju šaljivih stihova, održanog u Barči. Prije toga, dakako, održano je i školsko natjecanje, gdje su se kvalificirali ovi učenici: Žolt Čonka, 1. razred, Dorina Šulin 2. razred, Benjamin Erdelji, 3. razred i Kristof Schneider, 4. razred. Trojica su postigla jako lijepe rezultate, Žolt i Dorina drugo mjesto, a Benjamin treće. Čestitamo i njima i njihovim učiteljicama!

Božićni program u mohačkoj Šokačkoj čitaonici

Bez pretjerivanja možemo zaključiti da se posljednjih godina mohačka Šokadija ne samo budi nego i lijepo napreduje u ostvarivanju svojih ciljeva i programa. Osim niza tradicionalnih sadržaja, Šokačka čitaonica, ili, kako je ovdašnji Šokci nazivaju, Šokački ker, iz godine u godinu obnavlja i obogaćuje svoj rad raznoraznim sadržajima, priredbama i okupljanjima. Odnedavno ima i svoj orkestar i dječju skupinu, a okupljanja i probe folkloriša raznih dobi postale su redovita u prostorijama Čitaonice.

Pošto je lani iz objektivnih razloga izostao, u organizaciji mohačke Šokačke čitaonice, u subotu, 16. prosinca, održan je već tradicionalni božićni program koji se priređuje već nekoliko godina. Prigodnim programom u prostorijama Čitaonice, ovaj put još bogatijim i ljepšim nego prije, predstavili su se najmlađi, većinom djeca predškolske dobi, i mlada, i nekoliko učenika, koje je pripremila Bea Janković. Nije čudo što se u lijepom broju okupilo članstvo, među njima velik broj roditelja, baka i djedova.

U prepunoj dvorani okupljene su pozdravili dopredsjednik Čitaonice Đuro Jakšić i predsjednik Tuna Kovačević koji su posebno pozdravili, među ostalima izrazivši nadu da će nastojanja mohačke Šokadije da očuva i njeguje svoj materinski jezik, kulturu i običaje stići do Zagreba, očekujući veću potporu matične države. Oni su tom prigodom zahvalili Bei Janković na njezinu zalaganju i lijepim rezultatima koje je za kratko vrijeme postigla s djecom. U ime roditelja zahvalio joj i Zoltan Horvat, član orkestra mohačke Čitaonice, koji je usto vodstvu Čitaonice zahvalio na osiguranim uvjetima za rad, na prostoru, košuljama,

tamburama i svemu drugome, čime im je omogućeno da njeguju sve što je šokačka tradicija.

Vesna Njikoš Peččaj uz ostalo je naglasila da će Generalni konzulat u Pečuhu podržati programe Šokačke čitaonice putem Fonda Vlade Republike Hrvatske kojim se podupire rad hrvatskih udruga u Europi, a uključuje projekte kao što su očuvanje materinskog jezika, tradicije i kulturne baštine.

Nakon lijepih riječi uslijedio je još ljepši prigodni program, koji je oduševio svojim sadržajem, izvođenjem sudionika i dočaranim božićnim ugođajem. Najprije su nastupili najmlađi s dvije božićne pjesme i recitacije, a zatim osnovnoškolci s božićnom čestitkom i pjesmama, a Ženski pjevački zbor otpjevao je dvije crkvene božićne pjesme u pratnji «Šokadije», orkestra Šokačke čitaonice, koji je i poslije zabavljao okupljene. Na kraju programa sveti Nikola darivao je djecu poklon-paketićima, koja su mu gotovo bez izuzetka nešto otpjevala ili recitala.

Oduševljen božićnim programom, prije svega najmlađih koji tek onedavno uče hrvatski jezik u Šokačkoj čitaonici,

dopredsjednik Đuro Jakšić nije skrivao svoje osobno, ali i zadovoljstvo vodstva te članstva Čitaonice

«Naš program za Božić postaje već tradicijom. Iako lani nismo uspjeli organizirati božićni program, jer nismo imali učiteljicu koja bi pripremila djecu, ali se onda hvala Bogu primila Bea Janković. Nismo ni sanjali da će biti ovako lijep program jer nismo ni mi znali što se priprema, bila je to mala tajna. Mogu samo kazati da je bilo pravo iznenađenje, djeca su nam priredila vrlo lijep program. Ponosno možemo reći da je u programu Čitaonice, koja ima 150 – 170 članova, nastupilo više od 30-ero djece, s hrvatskim recitacijama i pjesmama. Od toga bolji i ljepši Božić nismo mogli ni zamisliti.»

Kako su najavili čelnici Šokačke čitaonice, do kraja godine očekuju ih još neki programi. U srijedu, 20. prosinca, ugostit će pečuški KUD «Tanac» koji će prikazati običaj Betlehemara, a nakon Božića, na blagdan Nevine dječice obnovit će običaj Šibare. Skupina djece običi će nekoliko šokačkih domova, a zatim će se nastaviti druženje u prostorijama Čitaonice.

S. Balatinac

Konzul-savjetnica Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Njikoš Peččaj s vodstvom Čitaonice

Božićni koncert u pečuškoj prvostolnici

I ove godine, nastavljajući započetu tradiciju, Hrvatski klub Augusta Šenoae, Hrvatska kulturna udruga Augusta Šenoae i Hrvatska matica iseljenika te Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu 14. prosinca u pečuškoj katedrali organizirali su program u trajanju od tri sata pod nazivom Božićni koncert iliti Hrvatski Božić. Dio je to niza priredaba koje se u organizaciji Pečuške biskupije i pod njezinim pokroviteljstvom od početka prosinca pa do kraja adventskog razdoblja organiziraju za sve građane Pečuha u ovome prekrasnom crkvenom zdanju. Hrvatski Božić ostvaren je potporom spomenutih organizatora, Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine, Pečuške biskupije, Hrvatske državne samouprave, Središta za kulturu grada Pečuha, Kadija Kft. i gospođe Gyule Kovácsa.

Program Hrvatskoga Božića započeo je scenskim prikazom pod naslovom „Kako su naši stari slavili Božić?“ koji je s mladim pečuškim Hrvatima osmislila i uvježbala učiteljica Hrvatske osnovne škole Miroslava Krleže, neumorna Vesna Velin. Bilo je lijepo vidjeti s koliko su se ljubavi mlade djevojke iz KUD-a Tanac pripremile kako bi nazočnima pokazale i dočarale dio nekadašnjih božićnih ugodaja koje su njihovi preci proživljavali. U tome su im pomogli i gajdaši i skupina mladića na čelu s Andorom Véghom koja je nazočnima gajdama i čestitkama zaželjela sretnu i plodnu nadolazeću godinu. Braća Petar, Marko i Atila Balaž iz Udvara, koja pohađaju Hrvatsku školu Miroslava Krleže, također su sudjelovala čestitkama i prigodnoj igri u ovoj osmišljenoj koreografiji u kojoj nisu izostali ni orasi, ni vino, ni luk, ni pečena turkinja, ni kukuruz za krunidbu, a ni orkestar Vizin ... Mnogo je energije i truda utrošeno u ovu lijepu scensku

igru na kojoj bi izvođačima mogli pozavidjeti i mnogo profesionalniji ansambli. Nakon toga slijedio je koncert na orguljama, orguljašice, pedagoginje i mlade glazbene umjetnice Ildiko Kovač koju smo nedavno imali priliku slušati i na pečuškom Božićnom koncertu u predvorju Medicinskoga fakulteta. Svetu misu na hrvatskom jeziku predvodio je mons. Josip Šantić, generalni vikar Vojnog ordinarija Republike Hrvatske, a pjevala ju je klapa Ratne mornarice Republike Hrvatske „Sveti Juraj“ iz Splita koju je pečuška publika već imala priliku upoznati. Uz mons. Josipa Šantića misu su koncelebrirali svećenici Augustin Darnai, Joso Egri i László Báthori. Klapa „Sveti Juraj“ nakon svete mise održala je koncert božićnih pjesama u pečuškoj katedrali. Voditelj klape je Marko Bralić, a nazočni su čuli ove napjeve: Veseli se, Majko Božja, Svim na zemlji, Ovoga vrimena, U se vrime godišća, Sveta noć, Božićna zvona, Veselje ti navješćujem, Tri kralja jahahu, Dobra večer Bog da, Tiha noć i Majko ljubeznjiva. Klapa „Sveti Juraj“ osnovana je 2001. godine na poticaj Vojne biskupije radi promicanja i očuvanja kulture a cappella pjevanja dalmatinske klapske pjesme, skladbi sakralnog i domoljubnoga karaktera zasnovanim na glazbenoj baštini urođenog melosa. Mnogobrojni su nastupi ostvareni u posljednjih šest godina u zemlji i inozemstvu gdje klapa predstavlja Hrvatsku i njezine oružane snage na međunarodnim susretima vojski svijeta. U suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika spomenuta klapa bila je i domaćin Prvoga susreta klape iz hrvatskog iseljeničtva u domovini koji je održan u Kaštel Starom, a u rujnu sudjelovala je i 11. europskom festivalu muških komornih zborova koji se održao u Pečuhu. BPB

ŠOPRON – Kulturno društvo šopronskih Hrvata i gradska Hrvatska manjinska samouprava ovogodišnju završnu priredbu su održali 16. decembra, subotu. Na adventskom koncertu, početo od 15 uri, u šopronskoj crkvi Sv. Duha nastupao je pjevački zbor iz Županje. U 18 uri u Kulturnom centru „Ferenc Liszt“ je bio bogati kulturni program, u izvedbi KUD-a „Kristal Sladorana“ uz tamburašku glazbu, jačku i prekrasne slavonske tance.

UNDA – Društvo Gradišćanskih Hrvata u Ugarskoj je pozvalo 20. decembra, od 17 uri začet, na svoju generalnu sjednicu u undanski kulturni dom. Po izvješćaji (programi, financije) otpovidalo se je staro predsjedništvo na čelu s Marijom Pilšić i odbralo se je novo peljačtvo. Na dnevnom redu su bili još plani, zamisli za dojdudce 2007. ljetu.

PETROVO SELO – Nekoliko tajednov prlje svetka, jur po tradiciji, školari 6. razreda su pohodili svaki petrovski stan i kamo su nek nutrastupili, odigrali su betlehemsku igru ter zaželjili blažen Božić domaćinom. Dotično selo je, takaj u predstavi osnovnoškolarov ter mjesnih kulturnih društav, imalo božićnu svetačnost u mjesnom domu kulture, 21. decembra, četvrtak.

SAMBOTEL – Decembar je svenek misec darovanja, priznanja i nagradjivanja. Željezožupanijska skupščina je pred kratkim predala i športskim aktivistom priznanja. Med njimi su bili i dva Hrvati. Od župana Ferenca Kovácsa je prikzeo najvrjednije županijsko-športsko priznanje prof. dr. Karol Gadanji, predsjednik Županijskoga nogometnoga saveza ter predsjednik Savjeta županijskih stručnih športskih savezov za životno djelo ter i zato da prik pedeset ljet stoji u službi županijskoga športskoga djelovanja. Priznanje „Za šport Željezne županije“ je uručeno Vladimiru Gyuli Horváthu, predsjedniku Županijskoga saveza odbojkašev. On je zastupnik Hrvatske manjinske samouprave u Sambotelu.

HRVATSKI ŽIDAN – Mladi organizatori u ovom selu svakoga srdačno pozivaju na dočekanje Novoga ljeta 31. decembra, nedilju, u mjesni kulturni dom. Zabava uz svirku Mlade generacije, obiljni stoli u bifeju i raspoloženo društvo čeka svakoga ki ne želji samovati na Silvestru.

PETROVO SELO – Tajedan dan pred Božićem je izašao 4. broj Petroviskoga glasnika (ovo je jur bilo 13. ljeta kad smo mogli u našem selu redovno štati ov tromisečnik). S osnivanjem novoga tijela Hrvatske manjinske samouprave je došlo i do prvoga razgovora med suradniki ovoga lista ter s dobrovoljni djelači mjesne Lipa televizije. Od ovoga ljeta kod novin u djelu neće jur diozitati Blanka Takač-Palković, a nje mjesto su prikzeli u uredjivanju dvojezičnoga lista zastupniki manjinskoga tijela Andraš Handler i Marica Vujčić. Aktualni broj još jednoč sadrži visti Hrvatske manjinske samouprave, čuvarnice, osnovne škole, izvješćaj Zaklade za Petrovo Selo, Kluba za čuvanje tradicij, mjesne organizacije Črljenoga križa, ženskoga zbora Ljubičica, igrokazačkoga društva, HKD-a Gradišće. Zrcalo s kipici je jur tradicionalna slikovna kronika petroviskih zgoditkov. Iz pera farnika Janoša Šnelera moremo preštati adventski program kršćanskoga žitka, a Edita Horvat-Pauković nas obavješćava o ovolutošnjem izletu manjinske samouprave u Hrvatskoj. O pred kratkim utemeljenom športskom klubu ženskih nogometašev i o prvi uspjehi i nastupi piše Marica Vujčić.

Božićna svečanost u Salanti

I u salantskoj, točnije nijemetskoj crkvi, dekana Stjepana Zagorca 15. prosinca održana je mala božićna svečanost i slavlje. Naime, slavljena je sveta misa na hrvatskom jeziku, a Salančanima božićne pjesme pjevala su dva hrvatska zbora: zbor salantskih Hrvatice i zbor iz Pogana, Poganske snaše. Svi, obogaćeni za jedan izniman doživljaj, vratili su se svojim kućama.

Sjeverno ter sridnje Gradišće na elektorskom skupu

Prlje u Željeznoj, a zatim u Jursko-mošonsko-šopronskej županiji je bio skupapozvan elektorski skup 12. decembra, utorak, u Koljnofu. Na dnevnom redu su bili i ovde županijski ter državni manjinski izbori. Iako je Geza Völgyi ml., predsjednik koljnofske Hrvatske manjinske samouprave, dao svim na znanje da su pred ovom sjednicom predsjedniki hrvatskih manjinskih samoupravov jur jednoč zasjeli, predsjednica Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj Marija Pilišć je naglasila da kandidate delegirati na županijsku i državnu listu more jedino elektorski skup, a to će pak odobriti DGHU. Po tom su pak jur konkretno napisana imena. Na devet mjesti županijske liste su zašli Matija Šmatović (Bizonja), Marija Nović-Štipković (Kemlja) Jožef Frank (Stari Grad), Geza Völgyi ml. (Šopron), Agica Sárközi (Koljnof), Štefan Kolosar (Unda), Joško Egrišć (Horpač), Joško Jurinković (Umok), Franjo Grubić (Vedešin). Hrvatska manjinska samoupra-

va u Juri, po (ugarski) riči predsjednika Ferenc Árvai-Oltyána, ne želji delegirati nikogar ni u županijsko ni u državno tijelo Hrvatov, oni bi samo prosili na županijskom forumu pravo tanačenja. Skup je spomenuta imena, zajedno s imeni u rezervi, jednoglasno prihvatilo. Gdo će zajti u predvidjeno tijelo Hrvatske državne samouprave na najpr fiksirana četira mjesta dotične županije, takaj je bilo jur prez zamiri. Tako poslaniki Jursko-mošonsko-šopronskej županije su po glasanju elektorskoga skupa Matija Šmatović (Bizonja), dr. Franjo Pajrić (Šopron), Geza Völgyi ml. (Koljnof), Štefan Kolosar (Unda). Pri ovoj točki bilo je malo zbrke oko imen u rezervi, ali se je na kraju sve raščistilo. Na koncu ovoga sastanka je Marija Pilišć, predsjednica DGHU-a, još najavila da će Društvo održati svoju generalnu sjednicu 20. decembra, srijedu, u 17 uri na Undi, ali ov termin već kim se nij vidilo, ki su pak bili izrazili i vlašće nezadovoljstvo.

-Tiho-

**Čitateljima Hrvatskoga glasnika i uredništvu
tjednika Hrvata u Mađarskoj te svim Hrvatima u Mađarskoj
želimo sretan Božić i sve najbolje u novoj godini
Zavičaj d. o. o.
ravnatelj Ladislav Gujaš
i djelatnici Zavičaja d. o. o.**